

"LIQUID"

Maria Baron Comes
2023 - 2024

Fa temps que vaig centrar la major part de la meua creació artística dins d'una temàtica que m'inquieta molt, que definida de forma molt àmplia, és la percepció de la realitat. Aquest projecte se centra en el qüestionament de l'objectivitat tant perceptiva com fotogràfica. Maurice Merleau-Ponty, filòsof francès del s.XX defineix la percepció com l'enllaç entre el món exterior i la nostra experiència interna. Richard Gregory, psicòleg britànic aproximadament de la mateixa època la descriu com una aprehensió activa i selectiva d'informació sensorial que ens permet construir una representació significativa del món. Això implica que no existeixen dues realitats iguals, cada individu és responsable de crear la seua pròpia realitat a través de les seues decisions i accions.

La fotografia va ser concebuda com un mitjà per poder capturar instants de la realitat. Ocasionalment, tot i que cada cop menys, es tracta a la fotografia com a un medi de representació d'una realitat objectiva que no existeix o no podem saber si existeix, ja que ningú és capaç de percebre-la. Llavors que és el que capta la fotografia? Basant-me en la ideologia de Daido Moriyama, la fotografia no es tracta només de capturar la realitat, sinó de crear una realitat pròpia. Aquest fotogràf ressalta que la fotografia no es limita a representar la realitat tal com és, sinó que té la capacitat de crear-ne una de nova a causa de la percepció subjectiva del fotogràf i la interpretació que aquesta pugui tindre, ja que rere aquesta representació hi ha una ment humana. Aquesta reflexió també es troba en el llibre "El misterio de la camara lucida" de Serge Tisseron. Aquest autor parla del mite de l'objectivitat fotogràfica, creu que la fotografia compleix la il·lusió de què tots compartim una sola realitat, i per tant la percepció d'aquesta és igual en tots els casos. Creu que la complexitat d'acceptar la idea que no existeix una única forma de percepció, i que aquesta es troba, en canvi, constant segons les nostres expectatives i desitjos, causa que acceptem la fotografia com un mere reflex de la realitat. Però és ell mateix el que diu que "totes les imatges tendeixen a substituir la nostra relació real amb el món per una relació conforme als nostres desitjos, amb la il·lusió de què aquests es realitzin eternament." (Serge Tisseron. El misterio de la camara lucida. 2000).

Tenint en compte tot això podríem definir a la fotografia com una tècnica universal que és una il·lusió, quasi un somni, d'una realitat objectiva. I és que no només la fotografia està capturada des d'una percepció subjectiva en representació d'una realitat amb la mateixa característica, sinó que a més a més, quan entra en relació amb la realitat de l'espectador, aquest la rep com si fos una representació de la seua realitat, ja que aquestes dues comparteixen un codi tot i no ser iguals. Aquest és un altre punt que em fascina, el fet que un gran nombre de persones puguin estar veient la mateixa imatge, pensant-se que la del costat esta veien exactament el mateix, quan realment no és així, pel fet que la percepció de la mateixa imatge, és diferent per a cada persona per què "veiem les coses no com són, sinó com som nosaltres." (Anaïs Nin. Diaris d'Anaïs Nin. 1966).

Partint d'aquesta idea i d'aquesta inquietud, vaig haver de buscar un camp més acurat en el que basar el meu projecte. Feia temps que existia en mi el desig de tractar les meves fotografies dins d'un format narratiu de foto llibre, i en conseqüència crear una narrativa que guies les meves imatges. Tot i que no ha sigut fàcil, a poc a poc i a través d'aquesta cerca m'he adonat que, al cap i a la fi, aquest projecte neix amb la voluntat d'explorar la cerca d'identitat en un món on res és el que sembla i tot té múltiples interpretacions. Inspirat en el terme "societat líquida" introduït per primera vegada pel sociòleg i filòsof polonès Zygmunt Bauman, per descriure societats caracteritzades per la fragmentació de la identitat, la inestabilitat laboral, la sobredosi d'informació sense filtrar, l'economia de l'excés i de residus, la falta de credibilitat dels models educatius, mitjans de comunicació i la política, la fragilitat del compromís i les relacions interpersonals fugaces. Vivim en societats fràgils que es troben en canvis constants cada cop més accelerats. Si la societat canvia, les identitats també? És la cerca de la identitat en una societat líquida, la que porta a qüestionar l'entorn en el qual vivim, aquest treball fotogràfic es proposa qüestionar la percepció de la realitat i la suposada objectivitat de la fotografia. En aquest context, la fotografia s'usa com una eina poderosa per explorar i desafiar aquestes nocions.

Vivim en una era de canvis constants, on les identitats són inestables i això porta a una crisi d'identitat col·lectiva. Aquesta situació convida a reflexionar sobre com les identitats es formen i es transformen en un món tan voluble. La cerca d'identitat en una societat líquida porta inevitablement a qüestionar tot allò que ens rodeja.

La vista és sovint considerada el sentit principal, però sense una consciència que l'interpreti, només captem imatges abstractes. Els significats i els conceptes són el que realment guia el nostre ser, definits per les experiències viscudes. Vivim immersos en les nostres percepcions i aprenentatges, i no ens podem desempallegar de la nostra identitat. Aquest projecte pretén desafiar les narratives dominants i crear una història pròpia de cerca d'identitats en un món on la realitat sembla estar en constant disputa.

Una narrativa que crear una història pròpia en un món on el terme realitat sembla no tenir una definició clara. En aquest paisatge abstracte, la fotografia serveix com a mitja d'exploració i de subversió, on els més immadurs s'enfronten a la dualitat de la percepció i la recerca d'un sentit d'autenticitat en un món saturat de simulacres transcendint les limitacions de la paraula parlada i aconseguint l'eternitat efímera de l'art. Com poden reconciliar els somnis i aspiracions amb les expectatives imposades per una cultura obsessionada amb el consum i la imatge? És possible trobar autenticitat en un món que sovint sembla construït sobre la falsedat i la superficialitat? En aquest context la fotografia es converteix en un mitjà per trobar la veritat al mig del caos i la confusió. En els detalls més petits i les escenes aparentment insignificants de la vida es troba una sensació de connexió amb l'entorn i amb un mateix, una forma d'escapar de l'aïllament i l'alienació del dia a dia

que atrapa dins d'una cerca interminable d'una felicitat efímera i superficial que en realitat no existeix.

La narrativa representada que no té una única lectura, un únic significat. Crear una important divisió entre allò que es veu i allò que s'interpreta, transcendent la representació literal i capturant l'essència subjectiva de l'experiència humana, revelant la bellesa i la complexitat subjacent en el que és aparentment superficial. És un recordatori que cada imatge és una invitació a interpretar i crear significat, i que la veritable bellesa resideix entre allò tangible i allò intangible, allò real i allò imaginari.

Per dur a terme aquest projecte, he seleccionat fotògrafs que han desafiat la percepció i han explorat la complexitat de la realitat a través de les seves obres. Daido Moriyama, elegit pel seu enfocament a la creació d'una realitat pròpia a través de la fotografia, desafiant les nocions tradicionals de l'objectivitat. La seva obra captura l'essència del que és efímer. David Alan Harvey, amb el seu "Based on a True Story", crea narratives fragmentades que conviden a múltiples interpretacions. Artistes com Nan Goldin per la seva habilitat per capturar moments quotidians amb una perspectiva única i personal. Martin Parr, amb la seva obra sovint satírica que ofereix una visió crítica de la societat consumista i el seu enfocament en els aspectes banals de la cultura moderna.

Un altre criteri important és la innovació tècnica i estilística. Farah Al Qasimi té una gran habilitat per capturar la vida quotidiana i els entorns domèstics amb una perspectiva única, tan important com la seva exploració de la identitat cultural a través de colors brillants i composicions íntimes. Wolfgang Tillmans i el seu enfocament experimental i ús innovador de la fotografia, aporta una riquesa visual i una autenticitat que enriqueixen el projecte en explorar la relació entre l'individu i l'entorn.

Mentre que Saul Leiter utilitza el color i la composició per transcendir la realitat visible. I Bruce Davidson i la seva habilitat per capturar la humanitat en entorns urbans complexos, han deixat una marca indeleble a la fotografia contemporània. Els seus enfocaments únics i les seves crítiques a la cultura visual contemporània proporcionen una base sòlida per explorar i qüestionar la percepció de la realitat en el meu projecte.

També partint d'idees tant de teòrics dels segles passats com són Maurice Merleau-Ponty, Richard Gregory i les seves idees sobre la percepció i la realitat. Com d'autors més contemporanis com Serge Tisseron i la seva obra "El misteri de la càmera lúcida" i Susan Sontag amb "Sobre la fotografia" que analitzen la fotografia i la posen en juxtaposició amb les societats, esdeveniments i ideologies més actuals.

Tots ells referents tant a l'hora de fer, com d'escollir les imatges per a aquest projecte. La intenció darrere de la presa de les meves fotografies va ser capturar

moments quotidians i detalls aparentment sense rellevància des d'una perspectiva que qüestiona l'objectivitat de la percepció i la realitat. Vaig buscar escenes que captin l'experiència humana en una societat canviant. Cada imatge es va prendre amb la intenció de destacar la ironia i la complexitat de la vida contemporània, utilitzant l'entorn i la composició per crear una narrativa visual rica i multifacètica.

El procés fotogràfic ha estat guiat per aquesta intenció de capturar el dia a dia des d'un punt de vista que desafia la percepció convencional. He buscat detalls que, en la seva aparent insignificança, mostren capes més profundes de significat. Les fotografies han estat editades amb un alt contrast i colors intensos, barrejant imatges en blanc i negre per ressaltar la dualitat entre el real i l'imaginari. Aquestes imatges es presenten, a sang, en un fotollibre D4, maquetat amb anelles platejades i daurades, que donen un toc artesanal i únic. Trobem algunes imatges més petites que es sobreposen a les més grans, creant una dinàmica visual que permet noves interpretacions i relacions entre les imatges. El resultat final és presentat en una caixeta platejada que deforma el reflex i on estan tallades les lletres del títol "Liquid" fent al·lusió al terme de Zygmunt Bauman esmentat a l'inici.

La narrativa visual del projecte es presenta com una seqüència d'imatges interrelacionades que creen una història oberta. Cada imatge invita l'espectador a explorar la seva pròpia percepció. Les relacions entre les imatges generen nous conceptes i idees, reflectint la complexitat de la identitat en una societat líquida.

Aquest projecte no només presenta una realitat fragmentada sinó que també anima a l'espectador a ser part activa en la construcció del significat. La interrelació entre les imatges crea un espai per a la reflexió i la reinterpretació, on les percepcions individuals tenen un paper fonamental en la construcció del significat. Aquest procés de col·locació d'imatges aparentment inconnexes o contrastants busca generar una important divisió entre allò que es veu i allò que s'interpreta, transcendent la representació literal i capturant l'essència subjectiva de l'experiència humana.

En conclusió, considero que aquest projecte ha aconseguit crear una exploració profunda de la identitat en una societat en constant canvi. A través de la fotografia, he pogut qüestionar la percepció convencional de la realitat i desafiar la suposada objectivitat del mitjà fotogràfic. El format del foto llibre, amb la seva narrativa, permet una interpretació activa per part de l'espectador, exposant-lo a reflexionar sobre la seva pròpia identitat i tot allò que l'envolta.

Una obra rica en significats i complexitat, on cada imatge és una invitació a explorar més enllà del que es veu a simple vista. Aquest projecte no només celebra la diversitat de percepcions, sinó que també subratlla la importància de la subjectivitat en la construcció de la nostra comprensió del món. En aquest procés, la fotografia esdevé una eina per trobar la veritat enmig del caos i la confusió, oferint una connexió amb l'entorn i amb un mateix, i permetent escapar de l'aïllament i

l'alienació en la cerca d'una identitat autèntica dins d'una societat líquida. Busco la capacitat que té l'art per canviar la nostra relació amb el món.

BIBLIOGRAFIA

Tisseron, S. (2000). El misterio de la cámara lúcida:Fotografía e inconsciente. Eusal (ED.Universidad de Salamanca).

Sontag, S. (2008). Sobre la fotografía. Debolsillo

Sartre, J.P. (1943). El ser y la nada. Losada. Merleau-Ponty, M. (2001). Le visible et l'invisible. Editions Gallimard

Gregory, R. (1998). Mirrors in Mind. Penguin Uk

Huxley, A. (2003). Un mundo feliz. Debolsillo

Moriyama, D. (2010). Daido Moriyama: The World through My Eyes. Skira Editore

Nin, A. (1966). Diaris d'Anais Nin. Sky Blue Press

